

درستایش عدالت ترمیمی

نگاهی به کتاب پرفروش **نابخشودنی** نوشته **متیو منگو** نویسنده فرانسوی

نقد
راضیه خوینی
گروه کتاب

«زنگ ساعت تازه به صدا درآمده بود تا آن‌ا را از خوابی که فکر می‌کرد دیگر از آن بازمی‌گردد، بیدار کند. شب‌های قبیل، او احساس می‌کرد دیگر هرگز نمی‌تواند بخواید، مدام غلت می‌زد، چرا که غرق در خشم و ویران از درد بود.»

این آغاز رمان «نابخشودنی / Impardonnable» اثر متیو منگو، نویسنده فرانسوی است. رمانی تکان‌دهنده و مملو از مضامین ادبی و احساسی که جزو کتاب‌های پرفروش فرانسوی زبان طی چند ماه اخیر بوده است. در این رمان دو داستان با ظرافت درهم تنیده شده‌اند؛ اول سرگذشت «آنا» مادری که دخترش لوسی را در تصادف با یک راننده متواری از دست داده و دیگری راننده مرئی به نام پاول که هنگام بازگشت از یک میهمانی در حالت مستی، پسر نوجوانی را در جاده زیر می‌گیرد و پسرک جان می‌یابد. نویسنده با روایت ماجرای دو شخصیت رنج‌دیده از تخلفات و حوادث رانندگی، فرصتی برای تأملی هوشمندانه درباره اجرای عدالت و احساسات انسانی چون پشیمانی، بخشش، کینه و انتقام به خوانندگان می‌دهد. او با نوعی بی‌طرفی خاص دو دیدگاه متضاد در یک حادثه مشابه را بررسی می‌کند و بدون آنکه خود را در جایگاه یک قاضی با نگاه سیاه و سفید مطلق قرار دهد، امکان درک عمیق تجربیات، احساسات و عواطف هر دو شخصیت را برای خواننده مهیا می‌کند.

متیو منگو با رمان ۲۳۴ صفحه‌ای «نابخشودنی» تلاش می‌کند با به کارگیری آرایه‌های ادبی زبان فرانسه، مخاطب را به تفکری عمیق درباره انسانیت و احساسات بشردوستانه وادارد. این اثر توسط انتشارات گراسه اوایل ژانویه ۲۰۲۵ منتشر شد و با آنکه چند ماه از انتشار آن نگذشته ولی در جدول پرفروش‌های آمازون قرار گرفته است.

تحلیل و نقد ادبی داستان

لوسی لسورد، منتقد ادبی و متخصص

ادبیات نوجوانان و رمان‌های پلیسی درباره این اثر نوشته: «این رمان به بررسی پیچیدگی‌های انسانی و چالش‌های اخلاقی در بستر دو ترازوی غم‌انگیز می‌پردازد و با نگاهی هوشمندانه مخاطب را به تفکر درباره پیامدهای انتخاب‌هایش در لحظات حساس وامی‌دارد.» از نظر این منتقد، نویسنده با نثر زیبا و توصیف‌های دقیق، خواننده را به دنیای درونی شخصیت‌ها می‌برد و احساسات پیچیده آن‌ها را به تصویر می‌کشد. او به دقت به توصیف احساس گناه و بخشش می‌پردازد و اثرات آن‌ها را به نمایش می‌گذارد. ساختار غیرخطی داستان به عمق و پیچیدگی آن کمک می‌کند و به مخاطبان اجازه می‌دهد به تدریج با جزئیات بیشتری آشنا شوند. این رویکرد باعث می‌شود هیچ یک از شخصیت‌ها به طور مطلق خوب یا بد قلمداد نشوند و امکان هم‌ذات‌پنداری و دلسوزی را برای خواننده ممکن می‌سازد. این داستان حول محور دو شخصیت اصلی، آنا و پاول می‌چرخد که درباره یک موضوع مشترک دو تجربه متفاوت ولی دردناک دارند. یکی از حس انتقام و کینه رنج می‌برد ولی دیگری از احساس عذاب وجدان و حس گناه و سال‌های زیادی از زندگی‌اش را پشت میله‌های زندان می‌گذراند.

انعکاسی ظریف و ماهرانه

به نوشته این تحلیلگر رمان‌های ادبی، فضای داستان گاهی صمیمی است و بر زندگی‌های متلاشی شده آنا و پاول تمرکز دارد و گاهی جهان‌شمول است و گاهی تصویری از یک سیستم قضایی ناکارآمد، تنبیهی و منسوخ شده مانند زندان به نمایش می‌گذارد که ارمغانی جز احکامی محدود و بی‌تأثیر برای خانواده‌های قربانیان ندارد. با دنبال کردن پاول، شرایط اسفناک زندگی در زندان‌ها، ناعادلانه بودن مجازات‌ها و بی‌فایده‌گی سیستم تنبیهی را کشف می‌کنیم. به واسطه شخصیت آنا، ما حس ممنوعیت از مجازات مجرم و بی‌عدالتی، انتظار کشیدن‌های غیرقابل تحمل، سوگواری و به تسکین نرسیدن را درک می‌کنیم. ساختار رمان از نظر این منتقد ادبی ماهرانه است و فصل‌های آن به تناوب از دیدگاه آنا و پاول با سبک نوشتاری متفاوت ولی قابل تشخیص روایت می‌شود. نویسنده به هر دو شخصیت

به میزان یکسان پرداخته و ترس‌ها، شدت احساسات و پشیمانی‌های آن‌ها را مساوی به تصویر کشیده است. خواننده چاره‌ای جز شنیدن، مشاهده دقیق و درک افکار شخصیت‌ها ندارد و نمی‌تواند قضاوت‌های عجولانه داشته باشد. همچنین شخصیت‌های داستان اهریمنی یا خوب مطلق نیستند. نویسنده با قلمی فشرده اما با جزئیات فراوان می‌خواهد مونولوگ‌های درونی آنا و پاول را بهتر به رشته تحریر درآورد. سؤالات، تردیدها و خشم‌ها را بدون شاخ و برگ اضافی با پاراگراف‌های طولانی و مختصر به ما منتقل می‌کند، به‌نحوی که متن برای هر خواننده‌ای قابل هضم باشد.

خلاصه رمان

«نامش پاول دوفورک است که تا همین اواخر شغل، خانواده، آپارتمانی بزرگ در منطقه شانزدهم پاریس و یک زندگی آرام داشت، اما یک شب، پس از شنیدن مشروبات الکلی در راه بازگشت به خانه رانندگی کرد و یک پسر نوجوان اسکوترسوار را زیر گرفت. این تصادف باعث مرگ نوجوان و زندانی شدن پاول دوفورک برای سال‌ها شد.»

دیگری اسمش آنابست که دخترش، لوسی را در شرایطی مشابه از دست داد، اما مجرم از محل حادثه گریخت و آنا ماند با یک دنیا خشم و کینه. از آن به بعد، آنا مدام از حس انتقام و درد می‌سوزد. در این رمان برای کمک به هر دو شخصیت فرصتی داده می‌شود تا در شکل دیگری از عدالت، به نام عدالت ترمیمی، شرکت کنند. آنا باید پاول را ملاقات کند، به حرف‌هایش گوش دهد و با او صحبت کند و پاول بالاخره می‌تواند طلب بخشش کند. اما آنا می‌توانیم کسی را که از او متنفریم، فقط به شکل نیابتی ببخشیم؟

خواننده ابتدا داستان‌های جداگانه آنا و پاول را به نوبت دنبال می‌کند؛ گذشته آن‌ها را از محاکمه گرفته تا دیوارهای بتونی یا خشمی که دو سال روی زندگی آن‌ها سایه انداخته. تا قبل از ملاقات دو شخصیت داستان با هم، هیچ نقطه اوجی در رمان وجود ندارد و خواننده برای رسیدن به اوج آن باید منتظر بماند و ابتدا باید با احساساتی که شخصیت‌هایش را از بین می‌برد، مانند شرم، خشم، ترس و میل به انتقام آشنا شود.

- نابخشودنی**
- نویسنده: **متیو منگو**
 - **انتشارات: گراسه / Mathieu Menegaux Grasset**
 - **تعداد صفحه: ۲۳۴ صفحه**

قیمت: ۲۰ یورو

در نهایت نویسنده بن‌بست‌ها و نقاط ضعف سیستم قضایی فرانسه را روشن می‌کند که فقط به دنبال مجازات است و امیدهای افراد دیگری را که خواستار بخشش هستند نادیده می‌گیرد، چرا که قانون برای اولی در مواجهه با مجرم بیش از حد سهل‌انگار است و باعث ایجاد خشم، نفرت و انتقام در خانواده قربانی می‌شود ولی دومی بار گناه خود را با مشقت زیاد پشت دیوارهای زندان سال‌ها به دوش می‌کشد. این رمان جسارت پرسیدن سؤالاتی را دارد که گاهی تابو شده یا حتی اندیشیدن به آن‌ها دشوار است مانند آیا عدالت می‌تواند اجرا شود؟ چرا به جای عدالت ترمیمی، عدالت تنبیهی اعمال می‌کنیم؟ آیا با حکم زندان حتی طولانی، می‌توان فقدان قربانی را جبران کرد؟ آیا زندان راه‌حل درستی است؟ آیا باعث دگرگونی و بازپروری گناهکاران می‌شود؟ در واقع منگو با این داستان موفق شده کيفرخواست هوشمندانه‌ای علیه سیستم قضایی شکست‌خورده فرانسه صادر کند که عدالت را بر پایه مجازات قرار داده است.

کارنامه متیو منگو

متیو منگو (Mathieu Menegaux) سال ۱۹۶۷ در پاریس به دنیا آمد و از سال ۲۰۱۵ همکاری با انتشارات گراسه «Grasse» و پوان «Points» را آغاز کرد. هر کسی که به خواندن رمان‌های او می‌پردازد، نمی‌تواند از تأثیر عمیق آن‌ها رهایی یابد. او با نزدیک‌ترین نگاه به واقعیت، داستان‌های سخت و تلخی را روایت و این احساس را به خواننده منتقل می‌کند که به‌طور واقعی در ذهن شخصیت‌ها قرار دارد. این نویسنده ۵۷ ساله کتاب «من خودم را کشتم- بهای سکوت» را سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۷ با انتشارات گراسه و سپس پوان منتشر کرد و برنده جایزه «روزهای کتاب سابله» و «بهترین رمان از نظر خوانندگان» در سال ۲۰۱۷ شد. در این رمان زنی به نام کلر از عمق سلولش در زندان زنان «فرن»، زنجریه واقعی که او را به زندان می‌کشاند برای ما روایت می‌کند. داستان زنی که قربانی یک جنایت هولناک شده است. کلر در حصار تنهایی‌اش، مرتکب عملی غیرقابل جبران می‌شود و سکوت او به تنها خط دفاعی‌اش تبدیل می‌شود. این ماجرا از روزی شروع می‌شود که کلر حوصله‌اش سر می‌رود و تصمیم می‌گیرد با دو چرخه به خانه برگردد. خودش هنوز نمی‌داند، ولی زندگی‌اش ناگهان دگرگون می‌شود. کلر در این رمان به طور متناوب قربانی و سپس جنایتکار می‌شود و در نهایت به زندان می‌افتد و سرسختانه از توضیح دادن در مورد خودش امتناع می‌کند. اما در آستانه محاکمه‌اش بالاخره تصمیم می‌گیرد و قفل سکوتش را می‌شکند. این نویسنده پس از نوشتن رمان «یک پسر کامل» در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ با انتشارات گراسه و پوان، موفق به دریافت جایزه «کلود شابرول» در سال ۲۰۱۹ فیلم آن هم ساخته

سال به رمانی اهدا می‌شود که قابلیت اقتباس برای سینما داشته باشد. از دیگر آثار او می‌توان به «آیا مردان این‌گونه قضاوت می‌کنند؟» در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ اشاره کرد که جایزه «یورسا» را از آن منگو کرد و تلویزیون «فرانس ۲» با اقتباس از آن سریال «قضاوت ناعادلانه» را تهیه کرد.

نماینده دلیرجان و محلات در مجلس شورای اسلامی:

با اجرای حسابرسی سیستمی، سرمایه‌ها به سمت بازارهای مولد سوق می‌یابد

ببخشد و زمینه‌های لازم برای این امر فراهم شود، تقریباً عمده مشکلات اقتصادی کشور حل می‌شود. تولید زمینه‌ساز افزایش اشتغال و بهبود معیشت مردم است و در سایه رونق گرفتن تولید است که تحرک اقتصادی در کشور به وجود می‌آید.

وی با اشاره به اینکه تسهیل روندهای کاری و بوروکراسی‌های اداری برای جذب سرمایه‌ها باید در دستور کار قرار گیرد، ادامه داد: طی چند سال اخیر شاهد هستیم که موضوع تولید به انحای مختلف در شعار سال مورد توجه قرار گرفته است. دلیلش این است که اگر بتوانیم این شعارها را محقق کنیم، مشکلات اقتصادی کشور حل و فصل می‌شود. دولت باید از تمام ظرفیت‌ها برای جذب سرمایه‌ها در بخش تولید بهره‌گیرد. نماینده دلیرجان و محلات در مجلس خاطرنشان کرد: آبادانی کشور در گروی رونق بخشیدن به تولید است. روندی که در نهایت به افزایش گردش سرمایه و تحرک اقتصادی منجر می‌شود. جلالی در پایان گفت: تقویت حسابرسی سیستمی با ایجاد زمینه لازم برای اخذ مالیات از سوداگران و فعالیت‌های زیرزمینی و غیرمولد، منجر به افزایش جذابیت تولید برای سرمایه‌گذاری خواهد شد و به این ترتیب رونق سرمایه‌گذاری برای تولید را با تکیه بر تقویت حسابرسی سیستمی و داده‌محوری شاهد خواهیم بود.

خاطرنشان کرد: سیستمی و هوشمندسازی نظام مالیاتی کشور یک اصل مهم است که زمینه را برای دریافت مالیات حقه از همگان و جلب اعتماد عمومی به روندهای اقتصادی کشور مهیا می‌کند. امنیت سرمایه‌گذاری در گروی برخورداری از یک نظام مالیاتی کارآمد و مدرن است. جلالی گفت: تولید مهم‌ترین بخش در اقتصاد است. اگر دولت بتواند سرمایه‌گذاری در تولید را تحقق

مالیات از فعالیت‌های سوداگرانه برویم و بر جذابیت تولید اضافه کنیم. وی افزود: باید روندهای اقتصادی و مالیاتی کشور به سمتی برود که اگر فردی سرمایه‌ای داشت، ترجیح بدهد آن را در حوزه تولید به کار ببنداند. نه این که مردم از بخش‌های مولد اقتصاد فراری باشند و ترجیح بدهند سرمایه‌هایشان را در بخش‌های سوداگرانه به کار بگیرند.

این عضو کمیسیون کشاورزی مجلس در ادامه

سامانه‌ها و اطلاعات قطعاً به کاهش سوداگری در کشور منجر می‌شود. در این فضا است که بستر برای رونق گرفتن تولید و سرمایه‌گذاری در آن فراهم می‌شود. جلالی گفت: وقتی سوداگری در کشور جذابیت بالایی دارد و مردم از این روش درآمدهای کلانی کسب می‌کنند، انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری در تولید باقی نمی‌ماند. لذا با استفاده از روش‌های هوشمندسازی نظام مالیاتی کشور باید به سمت اخذ

عضو کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی گفت: تقویت حسابرسی سیستمی با ایجاد زمینه لازم برای اخذ مالیات از سوداگران و فعالیت‌های زیرزمینی و غیرمولد، منجر به افزایش جذابیت تولید برای سرمایه‌گذاری خواهد شد.

محمد جلالی نماینده دلیرجان و محلات در مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه هوشمندسازی نظام مالیاتی کشور و سیستمی شدن حسابرسی‌ها چه تأثیری در تحقق شعار سال مبنی بر سرمایه‌گذاری در تولید دارد، اظهار کرد: پدیدهی است به هر میزان که دولت در راستای افزایش شفافیت در روندهای مالیاتی کشور حرکت کند، زمینه برای اعتماد مردم به سرمایه‌گذاری در حوزه تولید بیشتر می‌شود. وی ادامه داد: وقتی روندهای مالیاتی به‌صورت سیستمی پیش می‌رود و حسابرسی‌ها به‌صورت هوشمند انجام می‌گیرد از فرار مالیاتی جلوگیری می‌شود. در این سازوکار، عدالت در مالیات‌ستانی نسبت به روندهای دستی و ممیزمحور بیشتر اعمال می‌شود. تمامی این روندها در نهایت به افزایش رضایت عمومی منجر می‌شود که اثرگذاری بالایی در ایجاد یک فضای امن سرمایه‌گذاری دارد.

عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی در مجلس خاطرنشان کرد: سیستمی‌سازی نظام مالیاتی کشور و دریافت مالیات حقه از همگان بر مبنای

نماینده سبزوار در مجلس مطرح کرد:

تمرکز بر فراریان مالیاتی با تقویت حسابرسی سیستمی

هوشمند و سیستمی بهره می‌برد و مالیات‌ستانی عادلانه از همگان را مدنظر قرار داده، زمینه برای تمرکز بر فراریان مالیاتی، کشف مودیان جدید و دریافت مالیات از فعالیت‌های مخرب و واسطه‌ای به وجود می‌آید.

این عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس در پایان گفت: وقتی حسابرسی‌ها به‌صورت سیستمی انجام می‌شود و از روندهای دستی و ممیز محور مالیات‌ستانی فاصله می‌گیریم، نیروی انسانی سازمان امور مالیاتی می‌تواند بر مقابله با فراریان مالیاتی متمرکز شود. تمامی این روندها در نهایت می‌تواند به حمایت هدفمند از تولید بیانجامد.

وی افزود: دریافت مالیات حقه و عادلانه از همگان تنها به این لحاظ که افزایش وصول درآمدهای مالیاتی دولت را به دنبال دارد، حائز اهمیت نیست بلکه موضوع مهم‌تر این است که از طریق در اختیار داشتن یک نظام مالیاتی قوی و کارآمد زمینه‌ای برای تنظیم‌گری امور اقتصادی کشور به وجود می‌آید.

نماینده مردم سبزوار در مجلس خاطرنشان کرد: هوشمندسازی روندهای مالیاتی کشور به تحقق نقش تنظیم‌گری دولت در حوزه اقتصاد کمک می‌کند و همین امر بستری برای حمایت از تولید و افزایش انگیزه سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مولد به وجود می‌آورد.

محبی نجم‌آبادی گفت: در یک نظام مالیاتی که از روندهای

عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی گفت: وقتی حسابرسی‌ها به‌صورت سیستمی انجام می‌شود و از روندهای دستی و ممیزمحور مالیات‌ستانی فاصله می‌گیریم، نیروی انسانی سازمان امور مالیاتی می‌تواند بر مقابله با فراریان مالیاتی متمرکز شود.

بهرز محبی نجم‌آبادی، نماینده سبزوار و عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی، در ارتباط با تحقق شعار سال و اینکه دولت در حوزه مالیات چه اقدام‌هایی را می‌تواند به این منظور انجام دهد، اظهار داشت: مالیات یکی از ابزارهای مهم در دست حاکمیت است که دولت می‌تواند از آن برای مقاصد تنظیم‌گری در اقتصاد بهره ببرد.

